

Renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg spoorweg van Alkmaar door de Zijpe naar Schagen.

(263. 1.)

KONINKLIJKE BOODSCHAP.

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

MIJNE HEEREN!

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet tot toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg van een spoorweg van *Alkmaar* door de *Zijpe* naar *Schagen*.

De toelichtende memorie (en bijlage), die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede, *Mijne Heeren*, bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's Gravenhage, den 26 Maart 1908.

WILHELMINA.

(263. 2.)

ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten;

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is den aanleg te bevorderen van een spoorweg van *Alkmaar* door de *Zijpe* naar *Schagen*;

Gelet op artikel 1, tweede lid, der wet van 10 November 1900 (*Staatsblad* n°. 176);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

Uit 's Rijks schatkist wordt een renteloos voorschot beschikbaar gesteld ten bedrage van een-derde der aanlegkosten, doch tot geen hooger bedrag dan f 330 000, ten behoeve van den aanleg van een spoorweg van *Alkmaar* door de *Zijpe* naar *Schagen*.

Artikel 2.

Het in artikel 1 genoemde rentelooze voorschot wordt onder voorwaarden, door Ons of krachtens Onze machtiging te stellen, toegekend aan den concessionaris voor den aanleg van den aldaar genoemden spoorweg, doch niet dan nadat door belanghebbenden bij dien aanleg daarvoor, ten genoegen van Onzen Minister van Waterstaat, voldoende ondersteuning zal zijn verleend, onder geene andere voorwaarden dan waarop de goedkeuring van genoemden Minister zal zijn verkregen.

Artikel 3.

Uit 's Rijks schatkist wordt eene bijdrage verleend ten bedrage van de helft der bouwkosten voor den bouw, in verband met den aan te leggen spoorweg van *Alkmaar* door de *Zijpe* naar *Schagen*,

van eene mede voor gewoon verkeer in te richten draaibrug over het *Noord-Hollandsche kanaal* nabij *Schoorlham*, ter vervanging van de aldaar bestaande vlotbrug.

Artikel 4.

De in artikel 3 bedoelde brug wordt bij het Rijk in beheer en onderhoud genomen.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven,

De Minister van Waterstaat,

(263 3)

MEMORIE VAN TOELICHTING.

§ 1. Reeds in het jaar 1896 hadden onderscheidene belanghebbenden in de streek, ten westen van den Noordhollandschen Staatsspoorweg tusschen Alkmaar en Schagen gelegen, zich vereenigd tot eene „Noorder Stoomtram-Vereeniging”, welke zich ten doel stelde den aanleg te verzekeren van een stoomtramweg van Alkmaar door de Zijpe naar Schagen. Deels omdat dit plan in aanraking kwam met andere destijds aanhangige plannen, o. a. met de thans reeds gedurende twee jaren in exploitatie zijnde lijn Alkmaar—Bergen, welke lijn tot Koedijk volgens dezelfde richting als de lijn naar Schagen was ontworpen, anderdeels omdat men het niet aanstonds eens kon worden omtrent de verder voor deze verbinding te kiezen richting, gelukte het aanvankelijk niet aan de genoemde vereeniging om van de belanghebbende locale besturen voldoende geldelijke bijdragen te verkrijgen. Zij bleef echter daartoe pogingen aanwenden en nadat de totstandkoming van de lijn Egmond—Alkmaar—Bergen, met medewerking van de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij was verzekerd, gelukte het haar van die Maatschappij eveneens de toezegging te verkrijgen, dat zij bereid zou zijn de exploitatie van de ontworpen lijn door de Zijpe op aannemelijke voorwaarden op zich te nemen, en voorts van de onmiddellijk belanghebbenden en van de provincie Noordholland belangrijke toezeggingen tot geldelijke medewerking te verkrijgen.

Aanvankelijk was door de vereeniging van de onderstelling uitgegaan, dat de draaibrug, welke voor den overgang van de lijn over het Noordhollandsche kanaal zou moeten worden gebouwd, en welke — werd zij tevens voor gewoon verkeer ingericht — in de plaats van eene der bestaande vlotbruggen over dat kanaal zou kunnen treden, geheel voor rekening van het Rijk zou worden genomen. De toenmalige ambtsvoorganger van den ondergeteekende was echter van oordeel, dat, waar het gewone verkeer de vervanging van de vlotbrug door eene nieuwe draaibrug niet eischte, geene aanleiding bestond om die nieuw te bouwen brug anders dan als een noodzakelijk onderdeel van het spoorwegplan te beschouwen en als zoodanig mede voor eene Rijksbijdrage van ten hoogste een-derde der kosten in aanmerking te doen komen. Ten gevolge van deze beslissing en van eene vrij belangrijke wijziging, op aandrang uit de streek en van de zijde van het provinciaal bestuur in de ontworpen richting van de lijn aangebracht, moest de begroting der aanlegkosten van den spoorweg worden herzien. Nadat de plannen, in overleg met de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij nader waren uitgewerkt en de begroting daarmede in overeenstemming was gebracht, bleek het eindcijfer daarvan aanmerkelijk hooger dan tot dusver was aangenomen. De in 1904 voor den aanleg van dezen spoorweg opgerichte „Noorder Stoomtramwegmaatschappij” trad daarom opnieuw in onderhandeling met de belanghebbende besturen over verhooging der vroeger beschikbaar gestelde bijdragen. Tevens wendde zij